

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра

Менеджмент, публічне управління та HR-технології
повна назва кафедри

ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи магістра

за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності
281 "Публічне управління та адміністрування"

Розробив: здобувач вищої освіти

за другим (магістерським) рівнем
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів
академічної доброчесності)
групи 217-ПУА-Д23

Олександра ОЛЬХОВСЬКА

(власне ім'я та прізвище)

Керівник Уляна СТОРОЖИЛОВА

(власне ім'я та прізвище)

Рецензент Вікторія ОВЧИННІКОВА

(власне ім'я та прізвище)

Харків – 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 112 аркушів пояснювальної записки формату А4, 3 рисунка, 2 таблиці, 80 літературних джерел.

Ключові слова: ГЕНДЕР, РІВНІСТЬ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА, МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ.

Об'єктом дослідження є політика гендерної рівності як складова загальної державної політики.

У кваліфікаційній роботі детально представлений аналіз теоретико-методичних положень та підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів реалізації гендерної політики України на регіональному рівні.

Розроблені теоретико-методичні положення та практичні рекомендації мають важливе значення для вдосконалення діяльності органів публічного управління у сфері імплементації стандартів і зобов'язань щодо забезпечення гендерної рівності. Результати дослідження можуть бути використані для розробки навчальних програм і методичних матеріалів у системі підвищення кваліфікації державних службовців, а також при розробці навчальних програм з гендерної проблематики та підготовки державних службовців у системі вищої освіти.

ABSTRACT

This qualification work includes 112 pages of explanatory notes in A4 format, 3 figures, 2 tables, and 80 references.

Keywords: GENDER, EQUALITY, PUBLIC ADMINISTRATION, PUBLIC POLICY, LOCAL SELF-GOVERNMENT.

The object of the study is gender equality policy as a component of general state policy.

The qualification work presents a detailed analysis of theoretical and methodological provisions and the preparation of practical recommendations for improving the mechanisms for implementing gender policy in Ukraine at the regional level.

The developed theoretical and methodological provisions and practical recommendations are of great importance for improving the activities of public administration bodies in the field of implementing standards and obligations to ensure gender equality.

The research results can be used to develop training programs and methodological materials in the system of advanced training for civil servants, as well as in the development of educational programs on gender issues and the training of civil servants within the higher education system.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра Менеджмент, публічне управління та HR-технології

Ступінь вищої освіти магістр

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

(вчене звання)

Олена ДИКАНЬ

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

21 жовтня 2024 р.

З А В Д А Н Н Я

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Олександрі Ольховській

(власне ім'я та прізвище)

1. Тема роботи: «Формування публічної політики гендерної рівності»

керівник роботи Уляна Сторожилова, к.е.н., доцент

(власне ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено розпорядженням по економічному факультету від "21" жовтня 2024 року №25/24

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 12 січня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі й нормативні акти державних органів влади, наукова література, зокрема монографії, статті зарубіжних та вітчизняних учених у періодичних виданнях, фундаментальні положення, дослідження українських та зарубіжних науковців і фахівців сфери державної влади.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Аналіз наукових поглядів щодо проблематики публічної політики у сфері державної влади. Забезпечення політики гендерної рівності в органах державної влади як пріоритет системи публічного управління. Хронологія та організаційно-правові засади формування публічного управління в органах державної влади в Україні. Особливості функціонування публічного управління в державній владі в інших країнах. Зарубіжний досвід провідних країн-членів ЄС щодо формування механізмів реалізації публічного управління в органах державної влади та місцевого самоврядування. Формування системи моніторингу ефективності механізмів реалізації публічного управління в органах державної влади та місцевого самоврядування в Україні. Удосконалення організаційно-правових засад

формування механізмів реалізації в органах державної влади та місцевого самоврядування в Україні. Імплементация досвіду провідних країн світу в контексті подальшого ефективного функціонування в органах державної влади та місцевого самоврядування в Україні

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1 Теоретичні засади дослідження проблем публічної політики в органах державної влади та місцевого самоврядування три аркуші (формат А4),

2 Закордонний досвід публічного управління у в органах державної влади та місцевого самоврядування три аркуші (формат А4),

3 Шляхи підвищення ефективності механізмів реалізації вітчизняної системи публічного управління в органах державної влади та місцевого самоврядування – три аркуші (формат А4)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання «21» жовтня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Срок виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні засади реалізації політики гендерної рівності	15.11.2024	
2	Міжнародні та національні механізми реалізації гендерної політики рівності в публічному управлінні	10.12.2024	
3	Практичні аспекти вдосконалення гендерної політики рівності в органах державної влади та місцевого самоврядування на прикладі Харківської області	08.01.2025	
4	Графічна частина	10.01.2025	

Здобувач вищої освіти

Олександра ОЛЬХОВСЬКА

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

Керівник роботи

Уляна СТОРОЖИЛОВА

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

Зміст

Вступ	5
1 Теоретичні засади реалізації політики гендерної рівності	9
1.1 Розвиток гендерної теорії, сутність основних понять	9
1.2 Сутність сучасного підходу до забезпечення гендерної рівності у публічному управлінні	19
Висновки до першого розділу	37
2 Міжнародні та національні механізми реалізації гендерної політики рівності в публічному управлінні	40
2.1 Міжнародні стандарти та механізми забезпечення гендерної рівності	40
2.2 Нормативно-правове забезпечення гендерної політики в Україні	49
2.3 Інституційне забезпечення реалізації державної гендерної політики в умовах реформування публічного управління в Україні	58
Висновки до другого розділу	72
3 Практичні аспекти вдосконалення гендерної політики рівності в органах державної влади та місцевого самоврядування на прикладі Харківської області	74
3.1 Аналіз стану реалізації гендерної політики рівності в публічному управлінні на прикладі Харківської обласної державної адміністрації	74
3.2 Обґрунтування шляхів вдосконалення сучасної гендерної політики рівності в органах державної влади та місцевого самоврядування на прикладі Харківської області	85
Висновки до третього розділу	96
Висновки	98
Список використаних джерел	103

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дат				
Розробив		Ольховська О.			Формування публічної політики гендерної рівності	Літ.	Аркуш	Аркушів
Перевірів		Сторожилова				5	111	
Н. Контр.		Крихтіна Ю.О.				УкрДУЗТ		
Затверд.		Дикань О.В.						

Список використаних джерел

1 Бондар Г. Л., Михайлюнок Д. В. Гендерна політика в системі публічного управління України. Публічне управління та митне адміністрування. № 4 (23). 2019. С. 34-41. DOI <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2019-4-34-41>

2 Буроменський М. Можливості адаптування українського законодавства до міжнародних стандартів забезпечення рівності політичних прав жінок та чоловіків. Перспективи паритетної демократії у політико-правовому полі України : Зб. наук. ст. / АПН України, ХЦЖД; Наук. ред. д-р філос. наук, проф. В.О. Лозовий. Х., 1997. С. 56-63.

3 Венедиктов В.С. Методологічні засади гендерної освіти в вузах системи МВС України. Впровадження гендерних підходів у діяльність правоохоронних органів України: матеріали наук.-практ. конф. (м.Київ, 18-20 травня 2005р.). К.: Міленіум, 2005. 148 с.

4 Вілкова О. Сучасні моделі гендерної політики: сутність та особливості впровадження. Політ. менеджмент. 2018. № 6. С. 160–166.

5 Впровадження гендерних підходів у діяльність державних органів влади, місцевого самоврядування та громадських організацій : навч.-метод. посіб. / уклад. Л.М. Артеменко. Чернігів, 2018. 54 с.

6 Впровадження комплексного гендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні: Методичні рекомендації / Авт.-упоряд.: Євченко С.В., Остапчук О.Л.. Житомир : ФОП Оржехівський А.О., 2018. 56 с

7 Гендер і стать – це одне й те саме? У Сєверодонецьку відкрито експозицію Арт-інсталяції «ConstructGender» URL: http://loga.gov.ua/oda/press/news/gender_i_stat_ce_odne_y_te_same_u_sievierodonecku_vidkrito_ekspoziciyu_art

- 8 Гендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг.ред Левченко К.Б. / Г.Г. Жуковська, К.Б. Левченко, О.О. Остапенко, О.І. Сулова. Київ, 2020. 186 с.
- 9 Гендерна політика в системі державного управління : підручник / за заг. ред. М.М. Білинської. Запоріжжя : Друкарський світ, 2011. 132 с.
- 10 Гендерні аспекти державної служби: монографія / М. Пірен, Н. Грицяк, Т. Василевська, О. Іваницька. Заг. ред. Б. Кравченко. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 335с.
- 11 Гендерні стандарти сучасної освіти: збірка рекомендацій. Частина 1. 2010. 328с.
- 12 Головащенко І.О. Становлення теорії гендеру. *Основи теорії гендеру*: навчальний посібник. К.: «К.І.С.», 2004. С. 78-107.
- 13 Гошовська В.Г. Основи гендерної політики в парламентській діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. В.А. Гошовської. Київ : НАДУ, 2011. 100 с.
- 14 Грицяк Н. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2004. 384 с.
- 15 Декларація про загальні засади державної політики України стосовно сім'ї та жінок»: Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1999р. № 475-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg>
- 16 Демко І. Ринок праці під напругою/І.Демко//Хрещатик: Київська муніципальна газета. №7. 2009. URL: <http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/3453/art/1233174570.html>
- 17 Державна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року. 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/717-2013-п>
- 18 Загальна декларація прав людини від 20.12.1948р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015

19 Ільченко О. Гендерний підхід як нова методологія наукових досліджень в галузі педагогіки: генеза розвитку. *Педагогічні науки*. Збірник наукових праць. Полтава, 2011 . с. 22 – 30.

20 Інтеграція гендеру в національні державні програми на прикладі виконання національного плану дій щодо поліпшення становища жінок та сприяння впровадженню гендерної рівності на 2001 – 2005 роки. – Програма розвитку ООН. Дослідження. К. 2006. 90с.

21 Інтегрування гендерного підходу в державну політику України. К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 128с.

22 Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. 1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207

23 Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. No 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254>

24 Кормич Л.І. Паритетна демократія як чинник сучасного демократичного розвитку. *Актуальні проблеми політики*. Одеса : Юрид. л-ра, 2004. №. 19. С. 12–17.

25 Кулачек О. Роль жінки в державному управлінні: старі образи, нові обрії : монографія. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. 304 с.

26 Лавріненко Н.В. Гендерний аспект структур влади. *Українське суспільство напорозі третього тисячоліття*. К.: Ін-т соціології НАН України, 1999. С. 380-396.

27 Левченко К.Б. Гендерна політика в Україні: визначення, формування, управління: монографія. Х.: Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2003. 344с.

28 Левченко К.Б. До визначення понять «жіноча політика» та «гендерна політика». *Людина. Свобода. Демократія. Наукове видання*. К.: «Юристконсульт», 2006. 621с.

29 Левченко К.Б. До проблеми конкретно-історичного характеру категорії «гендерна рівність». *Людина. Свобода. Демократія*: Наукове видання. К.: «Юристконсульт», 2006. 621с.

30 Левченко К.Б. Європейський вимір та перспективи формування гендерної політики в Україні. *Людина. Свобода. Демократія*. Наукове видання. К.: «Юристконсульт», 2006. 621 с.

31 Левченко К.Б. Перспективи розвитку повноважень та діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. *Наше право*. 2009. №2.

32 Левченко К.Б. Реалізація в Україні міжнародно-правових актів з прав жінок (на прикладі Конвенції ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок як інструмент захисту прав жінок: досвід та перспективи/ Людина. Свобода. Демократія. К., 2006. 621с.

33 Левченко К.Б., Максименко Н.В. Гендерна рівність та особливості її впровадження в органах внутрішніх справ: наукове видання. Харків: Права людини, 2010р. 262 с.

34 Харківська обласна державна адміністрація: обласна військова адміністрація : офіційний сайт. URL: <http://loga.gov.ua/>.

35 Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с.

36 Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ : Міжнародний центр перспективних досліджень, 2015. 44 с.

37 Мельник Т. Гендер у міжнародних документах на зламі століть і тисячоліть як надбання світового досвіду гендерних перетворень. *Міжнародний практичний семінар «Впровадження гендерних підходів у державну політику»*. 27 жовтня 2003 р. Інф. Матеріали SIDA.

38 Мельник Т. Гендер у політиці. *Основи теорії гендеру*: навчальний посібник. К.: «К.І.С.», 2004. С. 219-266

39 Мельник Т. Гендер як наука та навчальна дисципліна. *Основи теорії гендеру*: навчальний посібник. К.: «К.І.С.», 2004. С. 10-29.

40 Мельник Т. Кобелянська Л. 50/50: Сучасне гендерне мислення: словник. К.: К.І.С., 2005. 280с.

41 Мельник Т. Правові аспекти гендеру. *Основи теорії гендеру*: навчальний посібник. К.: «К.І.С.», 2004. С. 283-327

42 Національний механізм забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (гендерної рівності) в Україні: Гендерна рівність в місцевому самоврядуванні та громадах. URL: https://gender.auc.org.ua/?page_id=203

43 Основи теорії гендеру: навч. посіб. / ПРООН; Київ. ін-т гендер. досліджень; редкол : В.П. Агеєва, Л.С. Кобелянська, М.М. Скорик; відп. ред. М.М. Скорик. Київ: К.І.С., 2004. 536 с.

44 Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. No 997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF>

45 Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку та протидії торгівлі людьми: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2007 р. № 1087. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/91244299> (дата звернення 20.10.2023).

46 Про вдосконалення роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Указ Президента України від 26 липня 2005 р. No 1135/2005 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005#>

47 Про визначення уповноваженої особи (координатора) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі в обласній державній адміністрації : Розпорядженням голови обласної державної адміністрації - керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 16 вересня 2019 року № 724, URL: <http://loga.gov.ua/sites/default/files/golova-acts/190916724.pdf>

48 Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

49 Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України № 2866-IV від 08.09.2005р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/law/main.cgi?nreg=2866-15>

50 Про запобігання та протидію домашньому насильству, Закон України від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

51 Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>

52 Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#>

53 Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16>

54 Про затвердження Методичних рекомендації щодо ідентифікації випадків гендерної дискримінації та механізм надання правової допомоги: наказ Міністерства Юстиції України (Координаційний центр з надання правової допомоги) від 12.03.2019 No 33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033419-19>

55 Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року: розпорядження КМУ від 28 жовтня 2020 р. No 1544-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80>

56 Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» з утвердження гендерної рівності: розпорядження КМУ від 16 грудня 2020 р.

No 1578-p . URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-realizaciyi-zobovyazan-uryadu-ukrayini-vzyatih-v-ramkah-t161220>

57 Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 р. № 79-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-z-realizatsii-kontseptsii-komunikatsii-u-s79-270123>

58 Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF>

59 Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF>

60 Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14&p=1231834196373256>

61 Про об'єднання громадян: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

62 Про підвищення соціального статусу жінок в Україні: Указ Президента України від 25 квітня 2001 р. № 283/2001 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/283/2001>

63 Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>

64 Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20 вересня 2011 року № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>

65 Про рекомендації Парламентських слухань «Становище жінок в Україні: реалії та перспективи» : Постанова Верховної Ради України від 29 червня 2004р. №1904-IV. URL: <http://www.minjust.gov.ua/0/3144>

66 Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80>

67 Про схвалення Національної стратегії подолання гендерного розриву в оплаті праці на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2023 – 2025 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2023 р. № 815-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-stratehii-podolannia-hendernoho-rozryvu-v-oplati-pratsi-na-period-do-s815-150923>

68 Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022 – 2024 роки з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-vprovadzhennia-hendernoi-rivnosti-u-sferi-osvity-do-2030-roku-ta-zatverdzhennia-operatsiinoho-planu-zakhodiv-na-20222024-roky-z-ii-realizatsii-i201222-1163>

69 Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України від 24.02.2022 № 68/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022>

70 Про утворення Комісії з питань координації взаємодії органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2020 р. № 784. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-utvorennia-komisiyi-z-pitan-ko0-784>

71 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України №722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

72 Програмно-методичний комплекс по гендерній освіті для чоловіків (порадник бажаним відкрити «Тато-школу»). Кіровоград: Технології оптимального розвитку особистості, 2006. 126 с.

73 Реалізація гендерної політики в управлінні освітою : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Н.Г. Протасової. Запоріжжя : Друк. Світ, 2011. 176 с.

74 Соколов В. Тенденції гендерної політики в Європі та Україні. *Політ. менеджмент*. 2008. № 3. С. 120–127.

75 Сухомлин М.І. Посібник для журналістів-практиків «Гендерний погляд». Харків: Райдер, 2009. 160с.

76 Тукаленко І. Від рівності прав до рівності можливостей. *Політ. Менеджмент*. 2008. № 5. С. 128–135.

77 Хижняк Л. Жінка – організатор підприємницької фірми: зразок зайнятості чи виняток? *Сучасні проблеми жінок на ринку праці та шляхи їх вирішення*: 36. Наук. Ст.. К., 1998. С.151.

78 Цілі Розвитку Тисячоліття Україна – 2010: національна доповідь. К., 2010. 108 с.

79 Чуйко О. М., Куравська Н. В. Гендер і кар'єра: навчальний посібник / О. М. Чуйко, Н. В. Куравська // ДВНЗ "Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника", Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2019, 372

80 Щербак Н. В. Інституційне забезпечення реалізації державної гендерної політики в умовах реформування державного управління. *Право та державне управління*. 2020 р., № 3. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.21>